मन्त्रिद्विजान् सूतमुखान् विशस्तथा ये चापि केचित् परितः समासते । पप्रच्छ कोऽयं प्रथमं समीयिवान् नृपोपमोऽयं सम वेक्षते सभां ।

न तु द्विजोऽयं भविता नरोत्तमः पतिः पृथिव्या इति मे मनोगतं । न चास्य दासो न रथो न कुञ्जरः समीपतो भ्राजति चायमिन्द्रवत् ।

शरीरलिङ्गैरुपसूचितो ह्ययं मूर्द्धाभिषिक्तस्त्विति मे मनोगतं ।, समीपमायाति च मे गतव्यथो यथा गजस्तामरसीं मदो त्कटः ।

२२०

वितर्कयन्तन्तु नरर्षभस्तथा युधिष्ठिरोऽभ्येत्य विराटमब्रवीत् । सम्राड्विजानात्विह जीवनार्थिनं विनष्टसर्व्वस्वमुपागतं द्विजं । इहाहमिच्छामि तवानघान्तिके वस्तुं यथा कामचरस्तथा विभो । तमब्रवीत् स्वागतमित्यनन्तरं राजा प्रहृष्टः प्रतिसङ्गृहाण च । तं राजसिंहं प्रतिगृह्य राजा प्रीत्यात्मना चैवमिदं बभाषे । कामेन ताताभिवदाम्यहं त्वां कस्यासि राज्ञो विषयादिहागतः । गोत्रञ्च नामापि च शंस तत्त्वतः किं वाऽपि शिल्पं तव विद्यते कृतं ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ युधिष्ठिरस्यासमहं पुरा सखा वैयाघ्रपद्यः पुनरस्मि विप्रः । अक्षान् प्रयोक्तुं कुशलोऽस्मि देविता कङ्केति नाम्नाऽस्मि विराट विश्रुतः ।

॥ विराट उवाच ॥ ददानि ते हन्त वरं यमिच्छसि प्रशाधि मत्स्यान्वशगो ह्यहं तव । प्रियाश्च धूर्त्ता मम देविनः सदा भवांश्च देवोपम राज्यमर्हति ।

२२५

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ प्राप्तो विवादः प्रथमं विशाम्पते न विद्यते कश्चन मत्स्य दोनतः । न मे जितः कश्चन धारयेद्धनं वरो ममैषोऽस्तु तव प्रसादजः ।

॥ विराट उवाच ॥ हन्यामवश्यं यदि तेऽप्रियञ्चरेत् प्रव्राजयेयं विषयाद्द्विजांस्तथा । शृण्वन्तु मे जानपदाः समागताः कङ्को यथाऽहं विषये प्रभुस्तथा ।

समानयानो भविताऽसि मे सखा प्रभूतवस्त्रो बहुपानभोजनः पश्येस्त्वमन्तश्च बहिश्च सर्व्वदा कृतञ्च ते द्वारमपावृतं मया । ये त्वाऽनुवादेयुरवृत्तिकर्षिता ब्रूयाश्च तेषां वचनेन मां सदा । दास्यामि सर्व्वं तदहं न संशयो न ते भयं विद्यति सन्निधौ मम ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं स लब्ध्वा तु वरं समागमं विराटराजेन नरर्षभस्तदा । उवास धीरः परमार्चितः सुखी न चापि कश्चिच्चरितं बुबोध तत् ।

२३०

इति श्रीमहाभारते विराटपर्व्वणि पाण्डवप्रवेशपर्व्वणि युधिष्ठिरप्रवेशे सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ अथापरो भीमबलः श्रिया ज्वलन्नुपाययौ सिंहविलासविक्रमः । खजाञ्च दर्व्वीञ्च करेण धारयन्नसिञ्च कालाङ्गमकोषमव्रणं ।

स सूदरूपः परमेण वर्चसा रविर्यथा लोकमिमं प्रकाशयन् । सुकृष्णवासा गिरिराजसारवांस्तं मत्स्यराजं समुपेत्य तस्थिवान् । तं प्रेक्ष्य राजानमिवान्तिकागतं ततोऽब्रवीज्जानपदान् समागतान् । सिंहोन्नतांसोऽयमतीव रूपवान् प्रदृश्यते को नु नरर्षभो युवा ।

अदृष्टपूर्व्वः पुरुषो रविर्यथा वितर्कयन्नास्य सभामि निश्चयं । तथाऽस्य चित्तं ह्यपि संवितर्कयन्नरर्षभस्यास्य नयामि तत्त्वतः ।